

Р.О. Савченко

кандидат економічних наук, доцент

Н.М. Савченко

кандидат економічних наук, доцент

Житомирський національний агроскологічний університет

ПЕРСПЕКТИВИ АВТОМАТИЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ

Пріоритетним напрямком діяльності бюджетних установ є виконання державою своїх функцій, шляхом забезпечення надходження грошових коштів до державного бюджету України та проведення їх розподілу між розпорядниками бюджетних коштів. Для забезпечення ефективності функціонування бюджетних установ та раціонального використання фінансових ресурсів, перспективним є запровадження останніми автоматизованої форми ведення бухгалтерського обліку, шляхом використання сучасних програмних продуктів обробки даних.

Питанням автоматизації облікового процесу в бюджетних установах присвячені праці таких вчених як: А. М. Берези, А. М. Железняка, С. В. Івахненкова, О. С. Масюка, І. Г. Пахомова, Т. А. Писаревської, Р. С. Свірка, Л. О. Терещенка, Т. Б. Тимейчука, Н. М. Хорунжака, Т. В. Шабельника, О. І. Шари та ін. Проте динамічний розвиток бюджетної обліку та інформаційних

технологій зумовлюють необхідність проведення перманентного моніторингу за останніми змінами в цій сфері.

За умови застосування автоматизованої системи бухгалтерського обліку та контролю керівництво підприємства та управлінці всіх рівнів мають можливість оперативно одержувати інформацію про фінансово-господарську діяльність на різних рівнях та на її підставі швидко реагувати на економічні процеси – виконувати управлінську функцію [1, с.5].

При створенні та запровадженні новітніх комп'ютерних технологій досить важко уявити ведення бухгалтерського обліку в «ручному» режимі, хоча кількість бюджетних установ які тільки частково автоматизували свій бухгалтерський облік досить велика. Так, в межах однієї бюджетної установи можуть бути автоматизовані певні ділянки обліку (наприклад, облік розрахунків, облік необоротних активів, облік розрахунків з оплати праці, облік ТМЦ та ін.), а загальна картина автоматизованого повного циклу буде відсутня. Причиною цього з однієї сторони є небажання керівників бюджетної установи витратити грошові кошти на спеціалізовані програмні продукти, нерозуміння повною мірою всіх функцій бухгалтерії та корисності створеного ними інформаційного масиву, певною мірою неспідготовленість бухгалтерів до освоєння новітніх програмних продуктів, відсутність в штатних розписах посад програмістів, а також дуже часто неякісне сервісне обслуговування постачальників даного програмного забезпечення, перманентні законодавчі зміни. З іншої сторони

робота бухгалтера це перманентне навчання та підвищення кваліфікації. Ні для кого не секрет, що робота бухгалтера полягає не лише у складанні бухгалтерської документації, кореспонденції рахунків і навіть фінансової звітності. Сучасний бухгалтер повинен мати теоретичні знання та практичні навички в юридичній справі, бути обізнаним із порядком проведення розрахунків показників за для оцінки діяльності бюджетної установи, програмуванні тощо.

Велика кількість та різноманітність бухгалтерських спеціалізованих програм звісно повинна була б полегшити роботу бухгалтера, проте на практиці все не відбувається так легко. В зв'язку з цим, для забезпечення ефективності процесу переходу від ручної форми або так званої часткової автоматизації облікового процесу до повної автоматизації, необхідним є проходження наступних етапів:

1. Доцільним є визначення терміну початку ведення бухгалтерського обліку в автоматизованому режимі. Як свідчить практика роботи в бюджетній установі найкраще це зробити з першого січня поточного року.
2. Заповнення довідників. Даний процес дуже трудомісткий і важливий. Хоча заповнення довідників виконується всього один раз, кількість позицій може бути дуже великою (залежить від розміру бюджетної установи, кількості працівників, аналітичного розрізу даних, що пропонує бухгалтерська програма та ін.). Проблемним при цьому є пошук і введення необхідних даних, що

пов'язане насамперед з знаходженням потрібних даних в різних структурних підрозділах.

3. Налаштування параметрів облікової політики (процес індивідуальний для кожної організації) – методу списання ТМЦ, меж визнання заборгованостей, системи оподаткування, порядку оцінки необоротних активів та ін.

4. Вибір робочого плану рахунків та відповідної аналітики рахунків (наприклад, рахунки можуть бути сумові, кількісні або сумово-кількісні, балансові та позабалансові).

5. Внесення залишків по рахункам з інвентаризаційних відомостей.

6. Формування порядку організації документообороту.

При цьому дуже важливим є внесення, якомога більшого інформаційного масиву саме на початковому етапі, так як це дозволить більш точно налаштувати роботу програми в майбутньому.

Слід зазначити що більшість користувачів даних бухгалтерського обліку вважають, що при автоматизованій формі ведення обліку бухгалтеру взагалі уже робити «нічого». На практиці це далеко не так: яка б функціональна бухгалтерська програма не була, все одно всю інформацію в неї вносить саме бухгалтер. Саме від облікового працівника залежить правильність роботи спеціалізованої програми. Це буде актуальним і при внесенні залишків, проведенні первинних документів тощо. Що стосується вибору програмного забезпечення серед альтернативних варіантів ведення

бухгалтерського обліку в бюджетних установах, то в кожному конкретному випадку доцільно враховувати специфіку її діяльності, кваліфікацію облікових працівників, запитів керівників в облікових даних, фінансові можливості та ін.

Таким чином, в процесі використання сучасних програмних продуктів для автоматизації облікового процесу бюджетних установ відбувається трансформація бухгалтерського обліку та облікових процедур і, як наслідок посилюється інформативність облікових даних та підвищується ефективність системи управління бюджетними установами.

Використана література

1. Автоматизація обліково-економічних процесів. Навчальний посібник для студентів напряму підготовки 07»Управління та адміністрування за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» / Свиноус І.В., Томілова Н. О., Руда Т.П. – Біла Церква, 2017. – 496 с.